

107503

Den andre verdenskrigen er slutt!

HA
5/9-94

For nordmenn virker overskriften meningsløs. Den friheten vi fikk i 1945, etter 5 års okkupasjon, får Estland og Lettland først i dag, etter 50 års okkupasjon. Den 31. august 1994 vil komme til å bety det samme for dem som 8. mai 1945 betyr for oss. Samtidig trekker de siste russiske styrkene seg ut av Berlin. Den andre verdenskrigen er slutt!

De tre baltiske statene er små, frihetselskende folk, akkurat som vi. Deres lidelseshistorie er grenseløs. I 50 år har de vært besatt av en brutal kommunistisk okkupasjonsmakt som har undertrykket deres språk, kultur, økonomi og nasjonale selvstendighet. Frihet og menneskeverd har vært en fjern, uoppnåelig drøm. Store befolkningsgrupper ble deportert til Sibir og erstattet med okkupasjonsmaktens herrefolk. Russisk har vært obligatorisk språk. I store områder kom balterne i mindretall i sitt eget land! Russiske barn og ungdom ble sluppet inn på skoler og universiteter til fortrenghet for balterne. Quislingene tok de beste jobbene.

50 år måtte det gå før fornedrelsen og undertrykkelsen tok slutt. I 1989 brøt det sovjetiske imperium sammen, takket være vestlig samhold. Frigjøringsprosessen i Øst-Europa kunne komme i gang.

La oss sammenligne balternes ublide skjebne med vår. Det finns dramatiske forskjeller, men også likhetspunkter til å lære av. Lærdom nummer én er å vite hvem som er våre venner.

I 1940 var det polakker, engelskmenn og franskmenn som kom oss til hjelp. Senere kom USA med og reddet vår frihet. Vi fikk Marshallhjelpen og NATO-samarbeidet og langsomt kunne gjenreisningen gjennomføres. Nå sitter vi på den grønne gren. La oss huske den allierte hjelpen og at den skjedde til

tross for stor motstand. NATO og USA ble motarbeidet og utskjelt. Nå er det våre venner i Europa som ikke holder demokratiske mål. Frankrike og England utgjør kjernen i EU sammen med datidens erkefiende Tyskland. Polakkene har et stort ønske om å komme med i EU.

Nå er det vår til å komme balterne i møte med hjelp og alliansebygging. De baltiske statene har allerede sagt ja til partnerskap for fred. De er også med i Vestunionens mer forpliktende partnerskapsarbeid. Litauen har søkt om medlemskap i NATO. Alle landene har som mål å bli medlemmer i EU.

Russland har påberopt seg særlige «rettigheter» i det de kaller «sitt nære utland». Som om 50 års okkupasjon skulle gi rettigheter! De baltiske statenes frihet er like ukrenkelig som vår. Ethvert land, stort eller lite, har rett til å bestemme over sitt eget ve og vel.

Brobyggingen til våre baltiske granner klarer vi ikke alene. Med Danmark, Finland, Norge, Sverige og kanskje Island som EU-medlemmer har vi enestående muligheter til å hjelpe og samle hele det gamle Norden.

**Storingsrepresentant
Bjørn Hernæs (H)**